

Anna Cortés

1 Tessalonicencs

Una església en procés de transformació

1. Presentació de l'assignatura.

L'església a Tessalònica, és jove porta uns 15 anys de vida i està a només 20 de la primera pasqua, tot i la consolidació de l'església en aquests anys, no està tot fet encara necessiten orientació i reforç en el procés de transformació que estan implicats com persones i comunitat.

Quins valors, eixos i expectatives constitueixen el pilar d'una església en procés de creixement i transformació?

Hem d'imitar o copiar la manera de viure dels tessalonicencs en una cerca de l'autenticitat de l'ètica cristiana? O més aviat trobar els grans temes, conceptes i experiències sobre els que pivota la vida d'una comunitat que amb el pas del temps es va trobant amb noves situacions que inauguren nous desafiaments per als pilars de l'evangeli?

Aquestes i altres preguntes, esperem que trobin resposta durant l'estudi de la carta i per això ens aproximarem a ella:

Coneixent els seu origen, coneixent el seu emplaçament, quines característiques té la comunitat de Tessalònica i com és la vida cristiana e institucions de Tessalònica. Previ a tot això farem una aproximació a la persona de Pau i les seves cartes.

Oferim un esquema bàsic de la carta sobre el que anirem desenvolupant i coneixent el text de la 1ª carta als Tessalonicencs.

Breu esquema de la 1 Carta als tessalonicencs

1. Relacions personals de Pau amb els tessalonicencs (1:1-3:13)
 - a) En el moment de la fundació de l'església (1:2-16)
 - b) Després de la fundació de l'església (2:17-3:13)
2. Instruccions i exhortacions (4:1-5:24)
 - 1r grup:
 - (a) santedat i castedat (4:1-8)
 - (b) caritat i laboriositat (4:9-12)
 - 2n grup: és una resposta:
 - (c) destí dels cristians que van morir (4:13-18)
 - (d) temps de la parusia (5:1-11)
 - 3r grup: (e) exhortacions diverses per a la vida comunitària (5:12-24)
3. Conclusió (5:25-28)

2. L'apòstol Pau.

L'apòstol Pau és, sens dubte, la figura més rellevant del cristianisme primitiu i el gestor d'una nova mentalitat a l'església. Neix en Tars de Cilícia entre els anys 5 i 15, de la tribu de Benjamí, sent així ciutadà romà per naixement. Estudia a Jerusalem amb el gran mestre Gamaliel i abraça el partit fariseu. Assisteix anys després al martiri d'Esteve i es transforma en un fervorós perseguidor dels cristians.

L'any 36 descobreix a Crist en el camí a Damasc i és triat per l'Esperit com a apòstol dels pagans i llum dels pobles. Després de viure un temps en el desert d'Àrabia, predica a Antioquia fins que l'any 45 és triat amb Bernabé per a realitzar el primer viatge missioner per les regions properes d'Àsia Menor (45-49).

En el 49 assisteix al «Concili de Jerusalem» amb Pedro, Santiago (el germà del Senyor), Juan i altres, i és confirmat com a apòstol dels pagans, superant-se provisionalment la crisi per l'obertura a aquests.

En el seu segon viatge (50-52) evangelitza Galàcia, Macedònia i Grècia fundant importants comunitats (Filippo, Tessalònica, Corint, etc.).

A aquesta etapa pertanyen les seves primeres cartes (primera i segona als tessalonicencs).

Entre els anys 53 i 58 realitza el seu tercer viatge evangelitzant sobretot Efes i recorrent les comunitats de Macedònia i Grècia, mentre realitza una important col·lecta per als cristians de Jerusalem.

Escriu les importants cartes als corintis, gàlates, romans i possiblement als filipencs.

En el 58 és fet presoner a Jerusalem i roman en la presó fins que apel·la al Cèsar. Un viatge marítim ple de peripècies el porta fins a Roma on arriba en el 60. Allí Predica sota vigilància fins que és sobresegit als dos anys. Escriu les cartes als colossencs, efesis i a Filèmon.

Segons la tradició, ja lliure en el 63, possiblement realitza el seu viatge a Espanya recorrent després les comunitats d'Àsia Menor, Macedònia i Grècia, mentre escriu les cartes a Timoteu (la primera) i a Tito.

En circumstàncies desconegudes s'ho pren pres i es reclus a Roma, escrivint la segona carta a Timoteu. És, finalment, ajusticiat fora de les muralles de la ciutat, en el 67.

A través dels Fets dels apòstols i de les epístoles, Pablo se'ns mostra com un home de temperament apassionat, religiós i místic, pensador profund, abnegat, tendre i per moments dur, sincer, audaç i cerebral. La seva figura és prototip de la nova Església: síntesi de la cultura semita i de la grega.

El pensament de Pablo el tenim, amén dels discursos dels Fets dels apòstols, sobretot en les seves epístoles o cartes.

3. Les cartes de Pau.

Les cartes de Pau són escrits ocasionals que, a més de resoldre qüestions plantejades en les comunitats, i de donar-nos interessants dades sobre la vida d'aquestes, li permeten a Pau presentar-nos la seva visió sobre Crist, l'Església i la vida cristiana.

Totes les seves idees giren entorn de Jesucrist, el Senyor, mort i ressuscitat, que ens crida a la fe per mitjà de la qual obtenim la salvació.

Entre altres temes insisteix en la caducitat del judaisme, de les seves normes, pràctiques i culte; en l'obra de l'Esperit de Crist que renova a l'home; en l'expectació de la segona vinguda de Crist i de la resurrecció; en la santedat cristiana expressada fonamentalment per l'amor i, finalment, en la fidelitat a Crist i al seu únic Evangeli obert a tots els pobles.

La tradició li atribueix 14 epístoles, de fa temps es descarta la carta al hebreus i hi ha estudiosos que dubten que pau sigui l'autor directe de la carta als efesis, i de les "pastorals" (1 i 2 Timoteu i Tito) Tot i així res impedeix pensar que els qui les van redactar es van inspirar en la temàtica de Pau.

S'aconsella llegir les cartes en el seu ordre cronològic per a seguir més de prop l'evolució del pensament paulí, doncs el pas del temps i l'aparició de noves situacions van fer que pau anés elaborant progressivament la seva doctrina.

Libro	Dr. Aquiles	Nº de capítulos
1. Santiago	80-90	5
2. 1 Tesalonicenses	50	5
3. 2 Tesalonicenses	51-52	3
4. Romanos	51-52	16
5. Gálatas	54-56	6
6. 1 Corintios	54-57	16
7. 2 Corintios	55-57	13
8. Filipenses	58-60	4
9. Filemón	58-60	1
10. Judas	60	1
11. Efesios	60-64	6
12. 1 Timoteo	60-61	6
13. 1 Pedro	60-64	5
14. 2 Pedro	60-64	3
15. Colosenses	61-63	4
16. 2 Timoteo	62-63	4
17. Tito	63-64	3
18. Marcos	66-70	16
19. Mateo	80	28
20. Hebreos	80	13
21. Lucas	85	21
22. Hechos	85	28
23. Juan	90	21
24. 1 Juan	+ 90	5
25. 2 Juan	+ 90	1
26. 3 Juan	+ 90	1
27. Apocalipsis	95	22

Recordem que les cartes són escrits anteriors als Evangelis, amb l'excepció del llibre de Marc que, segons alguns estudiosos, seria contemporani de les cartes primeres.

És útil tenir en compte que l'estil literari de les cartes de Pablo no sempre és simple i fàcil, particularment quan aborda temes doctrinals. Sovint és una miqueta complicat i fins a confús, abundant en parèntesis explicatius i neologismes el significat dels quals exigeix cert esforç d'interpretació. Cal tenir en compte que les cartes les dictava a un escriba i anava desenvolupant els arguments sobre la marxa.

Per últim hem de ser conscients que l'apòstol pau va fer la seva pastoral epistolar sens e consciència de estar escrivint escriptura sagrada i que aquestes cartes s'anaven copiant i difonent per moltes altres comunitats.

4. L'origen de l'església a Tessalònica.

La primera carta de sant Pau als Tessalonicencs és probablement l'escrit cristià i la carta més antiga que tenim de l'apòstol Pau.

La història de fons es troba en el llibre de Fets. Pau va arribar allí, després d'haver evangelitzat a Filipos, passant per Anfípolis (Fets 17:1-10). Dos dels seus futurs companys, Aristarc i Segon, procedien de Tessalònica (Fets 2:4). L'evangelització de Tessalònica està marcada per les tortures i humiliacions que Pau i els seus companys havien sofert per mà militar a Filipos, les quals els donaven majors forces (la creu de Crist!) per a portar endavant la seva predicació «entre freqüents lluites» (1 Tes 2:2)

Després d'un temps de proclamar l'Evangeli sobre Jesús, un gran nombre de jueus i grecs van donar la seva lleialtat a Jesús i van formar la primera comunitat de l'església allí. Però un problema s'estava gestant. L'anunci de Pablo de Jesús ressuscitat com el veritable Senyor del món era una cosa sospitosa, així que els cristians a Tessalònica van ser eventualment acusats de desafiar al Cèsar, l'emperador de Roma, quan deien que hi ha un altre Rei: Jesús. Això va portar a una persecució que es va intensificar tant que Pablo i Silas van haver de fugir de la ciutat, la qual cosa va ser molt dolorós per a ells ja que estimaven molt als germans de Tessalònica.

5. L'emplaçament de l'església, la ciutat de Tessalònica

Pel que fa a Tessalònica, hem de dir que era una colònia romana. Roma tenia una política deferent a la qual moltes altres nacions han tingut amb els pobles capturats. Algunes potències han tractat d'imposar la seva cultura a les nacions que han subjugat. Però, Roma era més sàvia en la seva política internacional. No va tractar de canviar directament la cultura, els hàbits, els costums o el llenguatge dels pobles que havia dominat. En canvi, va establir colònies que van ser distribuïdes geogràficament en àrees estratègiques per tot l'imperi. Una ciutat que era una colònia romana adoptaria gradualment les lleis i costums romans. A les botigues locals un podia veure els últims articles que s'usaven a la mateixa Roma. D'aquesta manera, les colònies s'anaven convertint en una petita Roma. Tessalònica era aquesta classe de colònia Romana, i era una ciutat important en la vida de l'Imperi Romà.

Tessalònica es trobava a uns 70 Km a l'oest de Filippo i a uns 140 Km al nord d'Atenes. Va ser

Ciceró qui va dir: *"Tessalònica es troba en el si de l'Imperi"*. Estava justament en el centre o el cor de l'Imperi i era la ciutat principal de Macedònia.

Al principi aquesta ciutat havia estat anomenada "Terma", a causa de les aigües termals que existien en aquesta zona. Però l'any 316 A. C., Casandro, que va ser un dels 4 grans generals d'Alexandre Magno que van dividir l'imperi d'Alexandre, es va apoderar de Macedònia i la va convertir en la seva base d'operacions. Li va canviar el nom a la ciutat, posant-li el nom de la seva

esposa, Tesalonike, que era germanastra d'Alexandre. La ciutat fins i tot existeix, i és actualment coneguda com Salònica.

6. Característiques de la comunitat de Tessalònica, la seva ètica i institucions.

- 6.1. La nova “ekklesia”, convivència i identitat.
- 6.2. Característiques de la fe i l'ètica cristiana.
 - 6.2.1. L' església és una comunitat de fe activa, d'amor servicial i d'esperança .
 - 6.2.2. L'església és una comunitat de testimoni, d'obediència i discipulat en la Paraula a més de compromesa amb la missió de Déu.

7. La 1ª Carta als tessalonicencs

Ocasíó de la carta: Poc després de la marxa de Pau, els cristians de Tessalònica van ser objecte d'una persecució provocada pels seus propis connacionals, semblant a la que havien sofert els cristians de Judea (1 Tes 2:14). Pau, des d'Atenes, els envia a l'home de més confiança, Timoteu (3:2). Quan aquest torna i l'informa(v.6), l'apòstol els envia la nostra carta, la primera de les quals posseïm. Timoteu, a més de les bones notícies (1 Tes 3:6), li degué portar una consulta sobre problemes que havien sorgit en la comunitat. En 4:15 i 5:1, els afronta dient “Pel que fa a...”, com si respongués a consultes que li han fet.

la 1ª Carta als tessalonicencs

1. Relacions personals de Pau amb els tessalonicencs (1:1-3:13)

- a) En el moment de la fundació de l'església (1:2-16)
- b) Després de la fundació de l'església (2:17-3:13)

2. Instruccions i exhortacions (4:1-5:24)

1r grup:

- (a) santedat i castedat (4:1-8)
- (b) caritat i laboriositat (4:9-12)

2n grup: és una resposta:

- (c) destí dels cristians que van morir (4:13-18)
- (d) temps de la parusia (5:1-11)

3r grup: (e) exhortacions diverses per a la vida comunitària (5:12-24)

3. Conclusió (5:25-28)

Bibliografia

“La Iglesia de Tesalonica” Angel Ubieta. Ed DDB 1988

“Para leer el Nuevo Testamento” Etienne Charpentier Ed Verbo Divino 2004

<https://www.youtube.com/watch?v=7N4vdUUK2w>

<https://rsanzcarrera2.wordpress.com/2019/07/03/1-carta-a-los-tesalonicenses-repaso/>

<https://cristoehistoria.wordpress.com/2016/10/17/pablo-y-sus-cartas/>

Classe 1 del 24/9/2023

Seguiment dels apunts i temps de preguntes i participacions

Lectura 1Tes 1:1

Presentació apunts

Introducció a Pau, a les seves cartes i origen de l'església a Tessalònica Fets 17:1-10

